

Rolul indicatorilor economico – financiari in misiunea de audit financiar

Cuprins:

1. Obiectivele misiunii
2. Metodologia de realizare a misiunii
3. Evaluarea nivelului valoric al indicatorilor EF
 - Analiza rezultatului
 - Raportul dintre rezultat si cash-flow
 - Analiza rezultatului pe actiune
 - Analiza rezultatului global
 - Analiza rentabilitatii
 - Inflenta domeniului de activitate in analiza EF
4. Relatia dintre marimile relative si absolute dintre diversi indicatori EF
5. Decizii luate pe baza marimii indicatorilor EF
6. Inflenta marimii si evolutiei indicatorilor EF asupra opiniei de audit
7. Concluzii

P1: Obiectivele misiunii

Analiza economico-financiara realizata la nivelul activitatii unei entitati economice reprezinta instrumentul de diagnostic al acesteia si ajuta managementul in fundamentarea deciziilor pe o baza realista si eficienta. Aceasta activitate reprezinta un sistem complex de indicatori intr-o continua evolutie (ascendenta sau descendenta) care au ca linii directoare:

- Modernizarea managementului pe baza unui diagnostic eficient si bine fundamentat
- Adoptarea unor decizii de maxima siguranta si eficienta privind gestiunea bunurilor si datoriilor entitatii
- Organizarea eficienta a activitatii pe baza analizelor realizate in raport cu mediul economic in care entitatea isi desfasoara activitatea

- Pozitionarea pe piata concurentiala a entitatii
- Analiza comparativa in timp si spatiu a performantelor entitatii in raport cu mediul concurential in care isi desfasoara aceasta activitatea

Pornind de la aceste linii directoare ale activitatii economice ale unei entitati, obiectivele acestui domeniu al disciplinelor economice in raport cu stiinta fundamentala a auditului financiar sunt urmatoarele:

- Maximizarea valorii de piata (valorii juste) a actiunilor unei entitati
- Siguranta echilibrelor financiare care guverneaza activitatea generala a entitatii
- Minimizarea gradului de vulnerabilitate fata de conditiile dificile ale mediului economic in care entitatea isi desfasoara activitatea
- Gestionarea si evitarea riscului de faliment in viitor

Aceste obiective ale analizei economice in raport cu stiinta auditului sunt puse in valoare prin modul de aplicare si functionare a mecanismului acestei discipline, ca factor decizional corect, care indeplineste aceste obiective prin urmatoarele functionalitati:

- Functia informationala
- Functia de valorificare a potentialului tehnico-economic
- Functia de instrument de diagnosticare
- Functia de fundamentare a deciziei
- Functia de gestiune eficienta a resurselor entitatii

P2: Metodologia de realizare a misiunii

Aceasta metodologie de lucru are in vedere o serie de factori de influenta cum ar fi:

- Domeniul de activitate in care acesta isi desfasoara activitatea de baza, delimitarea fenomenului economic analizat
- Determinarea factorilor si cauzelor fenomenului economic analizat
- Stabilirea corelatiilor dintre fiecare factor si fenomenul analizat
- Cuantificarea influentelor fiecarui factor in contextul general
- Stabilirea rezultatelor analizei si fundamentarea deciziilor

Analiza economica este structurata in prezenta lucrare pe urmatoarele segmente:

S1: Prezentarea elementelor patrimoniale de activ – bunurile economice ca baza a fenomenului analizei economice (prelucrari calitative - trecerea de la valoarea contabila la valoarea economica / justa)

S2: Analiza in dinamica absoluta si relativa a principalilor indicatori care rezulta din structura activului bilantier, precum si evolutai grafica a acestora

S3: Prezentarea elementelor patrimoniale de pasiv – sursele de finantare clasificate in functie de termenul de exigibilitate al acestora, permanente si temporare.

S4: Analiza in dinamica absoluta si relativa a principalilor indicatori care rezulta din structura pasivului bilantier, precum si evolutai grafica a acestora

S5: Analiza dinamica, absoluta si relativa a elementelor de capitaluri proprii, precum si prezentarea evolutiei grafice a acestora

S6: Ponderea fiecarui element de capital propriu in total capitaluri proprii (sursele proprii de finantare)

S7: Prezentarea cash-flow-ului exercitiului financiar

S8: Ponderera cash-flow-ului fiecărei activități în total cash-flow al fiecărui exercițiu financiar, precum și evoluția grafică a acestor indicatori

S9: Prezentarea cheltuielilor clasificate din punct de vedere al fiecărei activități desfășurate (exploatare și financiare)

S10: Analiza evoluției dinamicii absolute și relative a acestora, precum și evoluția grafică a acestor elemente(cheltuieli)

S11: Prezentarea veniturilor clasificate din punct de vedere al fiecărei activități desfășurate (exploatare și financiare)

S12: Analiza evoluției dinamicii absolute și relative a acestora, precum și evoluția grafică a acestor elemente(venituri)

S14: Analiza rezultatului (exploatare și financiar) în dinamică absolută și relativă, precum și evoluția grafică a acestor indicatori

S15: Ponderea fiecărui tip de rezultat în total rezultat exercițiul financiar

S16: Analiza dinamică a imobilizărilor, absolută și relativă, precum și evoluția grafică a fiecărui element component

S17: Analiza dinamică a activelor circulante, absolută și relativă, precum și evoluția grafică a fiecărui element component

S18: Analiza dinamica a capitalurilor, absoluta si relativa, precum si evolutia grafica a fiecarui element component

S19: Analiza dinamica a imobilizarilor, absoluta si relativa, precum si evolutia grafica a fiecarui element component

S20: Analiza rentabilitatii

S21: Analiza solvabilitatii

S22: Analiza lichiditatii

S23: Soldurile intermediare ale gestiunii

S24: Analiza echilibrului financiar

S25: Prezentarea si analiza bilantului functional

S26: Prezentarea si analiza bilantului financiar

S27: Analiza vitezelor de rotatii ale principalilor indicatori din situatiile financiare

S28: Analiza virtetelor de rotatie ale principalilor indicatori din situatiile financiare

S29: Analiza economica a indicatorilor de stabilitate financaira

S30: Analiza evaluarii globale a valorii intreprinderii: patrimoniala, rentabilitate si mixta

S31: Analiza productivitatii

S32: Analiza riscului

S33: Prezentarea tabloului de bord al activitatii globale a intreprinderii

S34: Incadrarea intreprinderii intr-un anumit numar de stele

Rezultatele fiecarei ramuri a analizei economice va trebui sa fie cunatificate astfel incat valorile fiecarei ramuri sa fie in final cumulate si centralizate la nivel global per intreaga activitate desfasurata in respectivul exerictiu financiar.

Aceasta cuantificare va putea constitui la constructia a cel putin 2 indicatori fundamentali:

- Numarul de stele in care se va incadra entitatea
- Tipul de opinie acordat sub o forma cuantificata pe o baza numerica, cu influenta semnificativa a rationamentului profesional al auditorului

Ideal ar fi ca tipul de opinie prezentat in raportul de audit la finalizarea unei misiuni de audit statutar sa fie determinat in functie de o anumita scara valorica, astfel:

- Punctaj cuprins intre 9-10 puncte: Fara rezerve
- Punctaj cuprins intre 7-8 puncte: Cu rezerve
- Punctaj cuprins intre 5-6 puncte: Defavorabila
- Sub 5 puncte: Imposibilitatea exprimarii unei opinii

In aceasta maniera se evita orice subiectivism in ceea ce priveste gradul de subiectivism in stabilirea tipului de opinie acordat si a oricaror divergente care pot aparea intre echipa de audit si echipa de management a entitatii auditate.

P3: Evaluarea nivelului valoric al indicatorilor EF

Analiza rezultatului

Din acest punct de vedere va trebui sa verificam corelatia dintre rezultatul prezent in capitaurile proprii din bilantul contabil si cel prezent in contul de rezultat. Daca facem si o verificare din punct de vedere fiscal trebuie analizat modul de calcul al rezultatului fiscal pornind de la rezultatul contabil ajustat cu valoarea cheltuielilor nedeductibile si cu valoarea veniturilor neimpozabile.

Acest indicator va trebui sa fie corelat cu D101 anuala privind calculul si raportarea impozitului pe profit aferent anului in curs. De asemenea, aceste valori trebuie corelate si cu alte documente contabile, cum ar fi balante de verificare, registre fiscale si alte documente contabile.

Raportul dintre rezultat si cash-flow

In acest sens este vorba de 2 indicatori de baza ai situatiilor financiare, si anume:

- Rezultatul este prezentat pe cele 2 categorii de activitati: exploatare si financiara
- Cash-flow este prezentat pe cele 3 activitati: exploatare – finantare – investitii

Ideal ar fi ca atunci cand societatea inregistreaza profit sa existe si un excedent in situatia de trezorerie. Dar in practica se pot regasi o varietate de situatii:

- Rezultat – profit : Excedent de numerar
- Rezultat – profit : Deficit de numerar
- Rezultat – pierdere: Excedent de numerar
- Rezultat – pierdere: Deficit de numerar

Rezultat pe actiune

Rezultatul pe actiune este un indicator care arata rentabilitatea capitalului investit de proprietarii firmei:

- Daca rezultatul este sub forma de profit trebuie analizata cota de repartitie catre dividend a acestuia
- Este posibil sa se obtina profit, dar sa nu se poata repartiza dividende catre proprietar
- Este posibil ca rezultatul sa fie pierdere – care poate fi acoperita din surse proprii existente deja in situatiile financiare din exercitiile precedente
- Este posibil ca rezultatul sa fie pierdere – sa nu existe alte surse de acoperire din exercitiile anterioare si trebuie acoperita din surse puse la dispozitia entitatii de catre actionari / proprietari

Analiza rezultatului global

Rezultatul global reprezinta diferenta dintre veniturile totale si cheltuielile totale ale unui exercitiu financiar. Acest rezultat trebuie prezentat ulterior pe cele 2 activitati de baza: exploatare si finacnare.

In acest sens trebuie analizat care este contributia fiecarei activitati in total activitate. Ideal ar fi ca ponderea cea mai mare / preponderenta sa fie din activitatea de exploatare, iar cea financiara sa aiba o prezenta reprezentativa. In acest fel se deduce ca activitatea globala si implicit rezultatul global va avea o continuitatea trainica de la un exercitiu financiar la altul.

Analiza renatbilitatii

Rentabilitatea este un indicator al analizei economice care ne indica durabilitatea activitatii globale desfasurate de o entitate economica in cursul unui exercitiu financiar.

In acest sens, sistemul analizat prezinta in mod sintetic evolutia urmatoarelor variante de baza ale indicatorului de renatabilitate:

- Rentabilitatea economica
- Rentabilitatea financiara
- Rentabilitatea comerciala
- Rentabilitatea actiilor
- Rentabilitatea capitalului investit

Acest set de indicatori trebuie analizati in contextul corelarii cu alti indicatori, cu ar fi:

- Indicatori de solvabilitate
- Indicatori de lichiditate
- Indicatori de echilibru finantari: FR / NFR / TN / CF

Influenta domeniului de activitate

In aprecierea nivelului acestor indicatori prezentati mai sus, un factor de influenta si analiza semnificativ este si domeniul in care isi desfasoara activitatea entitatea respectiva: productie / comert / servicii / etc.

Un exemplu semnificativ il reprezinta functia **Altman**, care prezinta mai multe formule de calcul al acestui indicator de analiza economica in functie de tipul de activitatea desfasurat, si anume:

- Activitate de productie
- Activitatea de comert
- Activitate de prestari servicii, etc

P4: Relatia dintre marimile relative si absolute dintre diversi indicatori EF

Analiza diversilor indicatori de analiza economica poate fi evidentiata prin cele 2 metode de baza:

- Analiza absoluta a unui indicator
- Analiza relativa a unui indicator

Analiza absoluta este reprezentata de diferenta de valoare dintre marimea unui indicator surprins in 2 momente diferite ale evolutie sale: t_0 – inceputul unei perioade si t_n – sfarsitul perioadei analizate

Analiza relativa arata cresterea / descresrerea procentuala a marimii unui indicator economico-financiar. Important este nu numai marimea acestui indicator, ci si factorii de influenta al acestui indicator, adica analiza factorilor ce participa la procesul de determinare a marimii acestui indicator economico – financiar.

P5: Decizii luate pe baza marimii indicatorilor financiari

Deciziile luate de management ar trebui sa conduca la cresterea indicatorilor de eficienta luate de management in cursul exercitiului financiar auditat. Pornind de la aceasta premisa trebuie analiza gama de deficiente regasite la nivel de entitatea pornind de la factorii de influenta ai indicatorilor de bord ai activtatii globale:

- Rentabilitatea economica
- Solvabilitatea generala
- Lichiditatea curenta
- Rata profitului
- Fondul de rulment
- Cash-flow
- Cifra de afaceri
- Valoarea globala a intreprinderii
- Riscul global
- Numarul de stele in care se incadreaza intreprinderea

De mentionat ca intre numarul de stele ale unei intreprinderi si tipul de opinie de audit nu exista o corelatie directa, adica daca avem o intreprindere de 5 stele, in mod automat sa avem o opinie fara rezerve in situatiile financiare auditate.

Deciziile luate pot fi:

- Individuale la nivel de fiecare indicator in functie de evolutia acestuia
- Globale pe intreaga activitate prin planul de afaceri aferent fiecarui exercitiu financiar

P6: Influenta marimii indicatorilor economico-financiari asupra opiniei de audit

In cele prezentate anterior am incercat o prezentare a ierarhie a numarului de stele pe care le poate avea o entitate economica, precum si legatura dintre acest indicator si tipul de opinie.

Dar determinarea numarului de stele este in fond un indicator individual ce nu poate constitui in mod singular baza de emitere a opiniei de audit.

Daca se doreste ca opinia de audit sa fie una determinata printr-un automatism informatizat care are la baza cuatificari valorice trebuie ca tabloul de bord al activitatii unei entitati economice sa fie alcatuit din indicatori de prima importanta in activitatea unei entitati carora trebuie sa li se atribui o marime valorica standard de cuantificare globala in procesul de audit.

Dupa cuantificarea marimii valorice a fiecarui indicator din tabloul de bord trebuie ca valoarea fiecaruia sa fie ponderata in functie de importanta acestui a in desfasurarea activitatii entitatii. Este greu de realizat o scara a scorului la nivel universal, aceasta scara valorica depinzand de mai muti factori: domeniu de activitate, tipul de productie, mediul concurential in care isi desfasoara activitatea entitatea, etc

Acest sistem master ar asigura pe langa obiectivitatea opiniei emise de auditor, si un grad de universalitatea al caracterului acestiea.

P7: Concluzii

Sistemul de indicatori financiari care cuatifica activitatea unei intreprinderi poate crea un mecanism integrat de fundamentare si emitere a unei opinii de audit al situatiilor financiare.

In acest fel se elimina gradul de subiectivism in procesul de emitere a unei opinii, in acest fel s-ar elimina eventuale conflicte intre cele 2 parti: entiatea auditata si echipa de audit.

Un alt avantaj consta in faptul ca fiind un sistem cu criterii care se pot cuantifica, s-ar putea crea si o etapa preliminara realizarii misiuniinde audit, in sensul ca in procesul pregatirii misiunii de audit, echipa manageriala sa cunoasca intr-un mod obiectiv activitatea economica desfasurata.

In final, analiza economica reprezinta un instrument care sta la baza multor domenii, cum ar fi:

- Planul managerial
- Constructia si evaluarea misiunii de audit al situatiilor financiare
- Alte domenii de inters

Analiza economica poate constitui un instrument universal de modelare a activitatii economcie si a misiunii de audit, similar limbajului XBRL.